

Renoveringssidorna

Kjell Gustafson tipsar om nåtlimning

Nåtlimning behövs det?

Flera olika faktorer som spelar in, är skrovet vitmålat så blir friborden inte så torra av solens värmande strålar då klarar båten sig bättre. Tonita i många år ljusgrön, sedan sjuttioalet har hon varit fernissad, är vid sjösättningen tät, 39:an seglas flitigt på försommaren under träningsseglingarna på Ekoln inget läckageproblem då. Under industrisemestern brukar hon få "vila" vid bryggan, vilket kanske inte är så smart! Anledningen till att blir så är att det blir mer utrymme ombord genom att segla med M25:an under semestern. Under juli månad brukade därför Tonita spricka isär mellan andra, tredje och fjärde bordet speciellt under de senaste soliga och varma somrarna. (ligga på svaj hade varit bättre) En snabb och enkel lösning för att slippa pumpa, var att tejpa med transparent "kontorstape" på utsidan av skrovet över nåt-gliporna, när det var dags att segla henne igen i augusti. Det syntes knappt och var helt OK och nåten svällde igen efter hand, sprejade då och då med vatten från insidan med blomsterspruta vilket påskyndade att hon blev tät snabbare.

Jag ville dock ha en mer permanent lösning. Därför tog jag den 31 juli beslutet att nåtlimma första veckan i augusti 2008, då var friborden ordentligt torra tack vare att hon legat stilla i vattnet sedan juni, kröp man ner i båten så var det "ljusramp" längs de tidigare nämnda borden.

Faen är man knäpp! Nåtlimma och hinna bli klar till Ekolnregattan ?

Nu var man ordentligt utvilad efter flera veckors härlig semestersegling, och så sätter man igång och hård-jobbar! Hämtar båten med trailer från Uppsala på måndagen

den 4:e, bygger upp skjulet samma dag över båten i Märsta BK.

tisdag 5:e inköp av list, jag valde att köpa ungefär 55 meter torr furulist för inomhusbruk (8x22 mm) anledningen tillval av torr list var att jag inte når alla bord, om så sker kan, om man har otur sprängverkan ske om de sväller, om listen man köper inte är tillräckligt torr så kan det omvänt bli så att nåtlimningen inte blir optimal då listerna krymper när de torkar. Listerna behövde dock konas och togs samma dag till snickaren, som hade ordnat en jigg som möjliggjorde att de hyvlades koniska i planhyveln, 5 mm i botten och 6 mm i topp.

Onsdag 6:e dags att såga nåt-spåren för listerna, jag använder en konisk klinga med en diameter på ca 15 cm på en liten cirkelsåg, bra om klingan kan sänkas när plattan ligger dikt mot skrovet. Viktigt är att man förbereder arbetet med stabila gångplank i rätt arbetshöjd innan man sågar. Provgå så att sladdarna räcker också arbetshöjden känns rätt.

För att få rätt mått från annehållslisten till centrum på det uppspruckna nåtet som skall sågas upp används en så kallad "katt", en vinkelrät liten kloss. Slå igenom en nått spik anpassad till avståndet mellan ytterkant sågens bottenplatta och centrum på klingan. Exaktaste måttet får man genom att spika ett annehållslist på en bräda, provsåga och därefter slå spiken igenom katten.

Annehållslisterna tycker jag behöver vara 20 x 25 mm för att inte svaja när man sågar, de spikas försiktigt in i friborden med 2,5mm trådspik vid vart tredje spant, då syns inte spikhålen så mycket då pluggarna i friborden förvillar.

Friborden är enligt ritning 15 mm såga maximalt 11 mm djupt ej igenom, om din båt är renskrapad många gånger och då måste djupet minskas.

Jag började såga nedifrån, i dag tog jag de kortaste sågningarna c:a 3,5 meter i fören med till vattenlinjen, mellan bord 5 och 6 på styrbord och babords sida de två nedersta nåten torkar ej upp men denna åtgärd ger ett stabilare förskepp. Det är ju varmt i luften i augusti, därför jag valde långsamt härdande epoxi för att inte bli stressad vid påstrykning av lim. (om det är kallt kontrollera vilken temperatur som krävs för limning med det lim som du använder) För att få snygg ingång på listens fram och bakkant dessa anpassas listerna till klingans diameter och provas före limning, jag använde rasp och tapethyvel för snedfasning i radien.

Nåtlisten skall i stort sätt bottna i det sågade spåret, endast lätt slag med hammare vid varje spant krävs för att listen skall nypa. **OBS!** Innan du limmar maska

med maskeringstape nära både över och underkant vid varje nåt, när du limmat och listen är på plats, torka bort överflödigt lim och ta bort tapen innan limmet torkat. Härdad lim är inte lätt att få bort.

Viktigt är att både list och spår penslas med oförtjockat epoxilim, när det är gjort håller man i lite "filler" som förtjockar i limmet som är kvar, rör om och pensla listerna på nytt, och knacka därefter omgående dit listerna, avsluta med en nått trådspik som får hålla listen på plats i för och akter, sådan spikning kan också behövas då man stumlaskskarvar listerna vid långa limmningar. Tänk på att blanda lagom stora satser med lim till varje limningstillfälle.

torsdag: Sågning 2 x 4,5 meter mellan bord 4-5, tillpassning limning.

fredag: Sågning 2 x 8,5 meter mellan bord 3-4 tillpassning limning, kompletterade med längre annhållslist.

lördag 9 aug: Sågning 2 x 9 m mellan bord 2-3, limmning.

Tonita med pligg! Nåtlisterna kommer så småningom att mörkna så nåtlimingen blir i det närmaste osynlig

Foto: Kjell Gustafson

Konstaterde att de korta sträckorna nästan tog lika lång tid att göra som de långa nåten.

Såga och limma är en liten del av arbetet. Förberedelser som spika lister noggrant, flytta plank för rätt arbetshöjd m.m. tar den största delen av tiden.

söndag: Använde pinnfräsen med anhåll/styrning och 25 mm brett frässtål så att jag snabbt kunde fräsa ned de utstickande listerna till cirka 2 mm från fribordets yttersidor. Hyvlade sedan ned det sista på de 55 metrarna med putshyvel.

Det regnade hårt på kvällen, skönt att man reste skjulet före igångsättandet av det här projektet, inga problem att fullfölja tack vare det. Dags att tälja och limma dit alla furuplugg 120 stycken till alla spikhål efter anhållen, klockan började bli mycket men pliggen måste limmas för att tidsplanen skall kunna klaras.

måndag 11 aug: Kapning av alla plugg lätt som en plätt med Japansåg som man lägger dikt

mot friborden och drar sågen mot sig, så att pliggen inte bryts. (En kanonbra såg vid finsnickeri jobb.) Slipning med maskin och även för hand med långklots av hela friborden.

Första lackningen skall på idag utspädd 50% lack snabbtorkande och 50% terpentin på nåtlistor och plugg.

tisdag: lackning 70% lack. 30% terp, tidig förmiddag, 3:je lackningen 100% lack snabbtorkande sent på kvällen.

onsdag: 13 aug. förmiddag 4:e lackningen, jag lät medvetet bli att slipa mellan lackningarna det behövs ej om lagret är torrt men ny fernissat.

torsdag: 14 aug och sista lagret fernissa ströks vi 17 tiden på kvällen, jag nu började man bli mör men i morgon så skall båten till Uppsala för segling på Ekolnregattan på lördag.

Efter att skjulet rivits på fredagmorgon den 15:e gick färden med Tonita efter volvon åter till ESK.

Ja visst blev det en intensiv arbetsvecka, men jag lovar att det kändes mycket bra att i de hårda vindarna på Ekolnregattan 2008 kunna njuta av en tät båt.

Jag uppskattar att arbetet inklusive lackningar utfördes på 60 timmar, Exkl. tid för inköp av material skjulbyggnad/demontering och transporter.

Frågor? slå gärna en pling, detaljskisser och någon bild kan ordnas på begäran.

PS alternativa tillvägagångssätt finns DS.

Hälsningar Kjell Gustafson "Tonita" 070-543 34 36.

Nylimmad Tonita på SM

Foto: Mats Åhlander